

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **P. Ď.**, bytom B., proti žalovaným: **1/ Ústav na výkon trestu odňatia slobody, Hrnčiarovce nad Parnou, 2/ mjr. Mgr. Š. M., vedúci oddelenia výkonu trestu, Ústav na výkon trestu odňatia slobody, Hrnčiarovce nad Parnou, 3/ kpt. Ľ. B., pedagóg oddielu 3D1, Ústav na výkon trestu odňatia slobody, Hrnčiarovce nad Parnou**, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a v konaní proti nečinnosti orgánu verejnej správy, o odvolaní žalobcu a žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave, č.k. 14S 101/2008-87 z 06. mája 2010 takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Trnave 14S/101/2008-87 zo dňa 06.mája 2010 vo výroku o povinnosti žalovaného 2./ zaplatiť náhradu trov konania štátu v sume 584,95 Eur **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** krajskému súdu na nové konanie.

Odvolanie žalobcu **o d m i e t a** a potvrdzuje výrok, ktorým žalobcovi nebola priznaná náhrada trov konania.

O d ô v o d n e n i e

Predmetným uznesením Krajského súdu v Trnave bolo konanie voči žalovaným v 1. a 3. rade zastavené. Zároveň súd zastavil konanie o žalobe na preskúmanie rozhodnutia vedúceho odd. výkonu trestu Mgr. Š. M. ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou č. 958646/1-2008 zo dňa 14.07.2008 v spojení s rozhodnutím pedagóga kpt. Ľ. B. odd. výkonu trestu ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou č. 958646/1-2008 zo dňa 07.07.2008 a konanie vo veci návrhu proti nečinnosti správneho orgánu, ktorým sa žalobca domáhal, aby bolo uložené ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou. Uvedeným uznesením krajský súd zaviazal na náhradu trov konania štátu žalovaného v 2. rade.

Voči uzneseniu krajského súdu včas podal odvolanie žalovaný v 2. rade a tiež žalobca.

Žalovaný v 2. rade odvolaním napadol uznesenie krajského súdu čo do výroku

o náhrade trov konania štátu a navrhol rozhodnutie v napadnutej časti zrušiť alebo zmeniť tak, aby štátu nárok na úhradu trov voči žalovanému v 2. rade nebol daný. Krajskému súdu vytkol, že v uznesení nezdôvodnil, ako z hľadiska nároku štátu vyhodnotil výsledok konania, ktoré bolo ukončené zastavením, nie meritórnym rozhodnutím vo veci, a neuviedol dôvody, pre ktoré povinnosti nahradiť trovy štátu uložil práve žalovanému v 2. rade. Rozhodnutie súdu v tejto časti označil za nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov s tým, že konanie trpí vadou, pre ktorú žalovaný v 2. rade nemôže kvalifikovane uplatňovať a brániť svoje práva. Mal tiež za to, že nie je daný zákonný dôvod, aby ako fyzická osoba znášal procesné riziká vyplývajúce z jeho rozhodovacej činnosti realizovanej v rámci výkonu služobnej funkcie. Preto navrhol, aby odvolací súd jeho odvolaniu v celom rozsahu vyhovel.

Následne, v lehote na podanie odvolania, odvolanie podal tiež žalobca a uviedol v ňom nasledovné:

Žalobca sa žalobou zo dňa 11.09.2008 domáhal zrušenia rozhodnutia druhostupňového orgánu, ale aj rozhodnutia prvostupňového orgánu podľa § 250j ods. 2 písm. a), c) a e) OSP. Žaloba sa týkala aj preskúmania zákonnosti a zrušenia aj rozhodnutia prvostupňového orgánu. V zmysle príkazu prokurátora, ako aj zo žalobného návrhu vyplýva, že aj prvostupňové rozhodnutie a konanie, ktoré predchádzalo jeho vydaniu bolo v rozpore so zákonom. Prokurátor však prvostupňové rozhodnutie príkazom nezrušil, vec vrátil na konanie druhostupňového orgánu, pričom v príkaze vytkol aj chyby prvostupňového rozhodnutia a konania, ktoré predchádzalo jeho vydaniu. Prvostupňový súd tým, že nerozhodol o žalobnom návrhu aj v časti preskúmania zákonnosti žalovaného 3/ a takýto postup žiadnym spôsobom neodôvodnil, odmietol žalobcovi prístup k súdu, a teda porušil jeho ústavné právo podľa čl. 46 ods. 1, ods. 2 Ústavy SR. Súd nemal zastaviť konanie voči žalovanému 3/. Naopak, mal aj voči nemu konať a rozhodnúť o návrhu na zrušenie aj prvostupňového rozhodnutia žalovaného 3/. Žalobca má za to, že o jeho námietke zaujatosti nebolo rozhodnuté riadnym dvojinstančným spôsobom tak, aby mohol žalobca využiť jeho právo podať odvolanie proti prvostupňovému rozhodnutiu. Žalovaný 3/ ani druhostupňový orgán, žalovaný 2/ sa nevysporiadali s námietkou zaujatosti, ktorá nesmerovala voči žalovanému 3/ z dôvodu jeho zaujatosti pre pomer k osobe žalobcu, ale pre pomer žalovaného 3/ k veci, nakoľko tento mal vydať sporný príkaz, ktorý mal byť porušený, a sám aj o tomto porušení rozhodoval.

Súd nepriznal žalobcovi náhradu trov konania, hoci bol procesne úspešný. Žalobca si týmto odvolaním uplatňuje náhradu trov konania v paušálnej výške 300 Eur. Tieto trovy zahŕňajú prípravu a podanie žalobného návrhu, včítane všetkých súvisiacich nákladov ako sú poštovné, cestovné, strata času atď.

Žalobca má za to, že priznaná odmena za zastupovanie a náhrada hotových výdavkov neboli v uplatnenej výške potrebné na účelné uplatňovanie práva. Právny zástupca žalovaného bez akejkoľvek konzultácie so žalobcom nesúhlasil s prejednaním veci bez nariadenia pojednávania, hoci vec tak ako bola preukázaná v žalobnom návrhu v spojení s príkazom prokurátora je zrejmá a nevyžadovala verejné prejednanie veci. Právny zástupca síce navštívil žalobcu v ÚVTOS Košice, avšak táto cesta vzhľadom na obsah stretnutia, ako aj vzhľadom na stav veci bola neúčelná. Bol spísaný zápis pozostávajúci z troch rozvitých viet a približne

túto dobu aj trvala celá návšteva právneho zástupcu. Vyznačenie doby predvedenia na takmer 3 hodiny sa nezakladá na pravde a je zo strany konajúceho príslušníka ZVJS účelovým v prospech právneho zástupcu. Právny zástupca žiadnym spôsobom nepreukázal, že návštevu žalobcu v Košiciach aj v skutočnosti vykonal účtovaným motorovým vozidlom. Nepredložil napr. potvrdenie o čerpaní pohonných hmôt počas tejto cesty. Žalobca má za to, že právnenému zástupcovi prislúcha odmena za prevzatie a prípravu a účasť na pojednávaní, t.j. vo výške 74,52 Eur, kým náhrada cestovného a odmena za poradu s klientom a súvisiaca náhrada za stratu času by boli neúčelne vynaloženými prostriedkami.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal odvolaniami napadnuté uznesenie krajského súdu a rozhodol tak ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia z nasledovných dôvodov:

Podľa § 250 ods. 4 zákona 99/1963 Zb. OSP pri rozhodnutí správneho orgánu vydaného v správnom konaní je žalovaným správny orgán, ktorý rozhodol v poslednom stupni.

Podľa § 57 zákona 475/2005 Z.z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov /ďalej len ako zákon o VTOS/ právo udeliť disciplinárnu odmenu a uložiť disciplinárny trest odsúdenému má v rozsahu ustanovenej právomoci riaditeľ ústavu, vedúci otvoreného oddelenia, vedúci oddelenia výkonu väzby a výkonu trestu, vedúci oddelenia výkonu trestu a pedagóg.

Podľa § 59c ods. 1 a 4 zákona o VTOS opravným prostriedkom proti rozhodnutiu o uložení disciplinárneho trestu je sťažnosť. O sťažnosti rozhodne do piatich pracovných dní od jej podania najbližšie nadriadený toho, kto sťažnosťou napadnuté rozhodnutie vydal.

Podľa § 1 ods. 3 zákona č 73/1998 Z.z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície policajtom sa na účely tohto zákona rozumie príslušník Policajného zboru, príslušník informačnej služby, príslušník bezpečnostného úradu, príslušník Zboru väzenskej a justičnej stráže a príslušník Železničnej polície.

Podľa § 2 ods. 1, 2 a 4 zákona č. 73/1998 Z.z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície policajtom sa na účely tohto zákona rozumie fyzická osoba, ktorá je v služobnom pomere podľa tohto zákona a vykonáva štátnu službu v služobnom úrade. Štátnou službou sa na účely tohto zákona rozumie plnenie úloh

Policajného zboru policajtom v služobnom úrade alebo v zahraničí a právne vzťahy s tým súvisiace. Štátna služba sa vykonáva v služobnom pomere. Služobný pomer sa zakladá k štátu.

Podľa § 188a ods. 1 zákona 73/1998 Z.z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície výkonom štátnej služby sa rozumie výkon oprávnení a povinností vyplývajúcich zo služobného pomeru, činnosť vykonávaná na rozkaz alebo pokyn nadriadeného a činnosť, ktorá je predmetom služobnej cesty.

Podľa § 4 ods. 1 písm. r) zákona 4/2001 Z.z. o Zbore väzenskej a justičnej stráže zbor v rámci svojej pôsobnosti plní úlohu orgánu štátnej správy a iné úlohy, ak tak ustanovuje tento zákon alebo osobitný predpis.

Vychádzajúc z uvedených ustanovení citovaných zákonov je zrejmé, že žalovaný v 2. rade, tak ako je označený v žalobe na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia, nie je pasívne legitimovaný byť účastníkom konania. V 2. stupni rozhodnutie síce vydal konkrétne mjr. Mgr. Š.M., avšak ako vedúci oddelenia výkonu trestu Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou, v rámci výkonu svojich služobných povinností, o čom svedčí aj odtlačok úradnej pečiatky, ktorou je toto rozhodnutie opatrené, pričom predmetné rozhodnutie bolo vyhotovené pod hlavičkou Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou. Keďže žalovaný v 2. rade nekonal ako fyzická osoba, ale na základe svojho funkčného zaradenia ako realizoval jemu prislúchajúcu disciplinárnu právomoc, je neprípustné, aby bol ako konkrétny jednotlivец /identifikovaný svojim menom a priezviskom/ zaviazaný na náhradu trov štátu, keďže vykonával v služobnom úrade v služobnom pomere štátnu službu.

S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd rozhodnutie krajského súdu vo výroku o náhrade trov konania štátu žalovaným 2/ zrušil a vrátil na ďalšie konanie. Pre úplnosť odvolací súd poznamenáva, že dôvod zastavenia konania podľa § 250t ods. 6 OSP voči všetkým trom žalovaným vyplýva už zo samotnej skutočnosti, že rozhodnutím prokurátora z 9.9.2008 č. 3Kn 40/08-11 bolo zrušené žalobou napadnuté rozhodnutie o sťažnosti vydané 14.7.2008 sp. zn. 958646/1-2008 a teda odpadol dôvod na konanie o tejto časti žaloby.

Žalobca vo svojom odvolaní vytkol krajskému súdu, že nerozhodol o celom žalobnom návrhu, ktorým sa domáhal aj zrušenia rozhodnutia prvostupňového orgánu zo dňa 07.07.2008 o uložení disciplinárneho trestu. Uvedenú námietku žalobcu Najvyšší súd Slovenskej republiky nepovažoval za dôvodne vznesenú, nakoľko z predloženého spisového materiálu vyplýva, že uznesením Krajského súdu v Trnave 14S 101/2008-85 zo dňa 06.05.2010 bol vylúčený na samostatné konanie návrh žalobcu došlý súdu dňa 28.11.2008 na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia vedúceho Oddelenia výkonu trestu zo dňa

23.09.2008, ktorým ako druhostupňový správny orgán zamietol odvolanie proti rozhodnutiu zo 7.7.2008. Odvolací súd v tejto súvislosti len poznamenáva, že relevanciu zrušenia rozhodnutia prvostupňového orgánu podľa § 250j ods. 2 písm. a) OSP bude hodnotiť súd v rámci konania o tej časti návrhu žalobcu, ktorá bola označeným a už právoplatným uznesením vylúčená na samostatné konanie.

Žalobca ďalej v odvolaní uviedol, že o jeho námietke zaujatosti pre pomer žalovaného v 3. rade k veci nebolo rozhodnuté riadnym dvojinštančným spôsobom tak, aby mohol využiť právo podať odvolanie proti prvostupňovému rozhodnutiu.

Preto sa odvolací súd prvotne zaoberal otázkou, či vôbec v danom prípade je možné námietku zaujatosti vzniesť. Konanie o disciplinárnych previneniach odsúdených je upravené osobitne v predpise o výkone trestu odňatia slobody. V záujme posilnenia dôvery v zákonnosť a správnosť postupu príslušníka zboru ukladajúceho disciplinárny trest odsúdenému a taktiež príslušníka nadriadeného, ktorý má rozhodovať v rámci odvolacieho konania ako druhostupňový orgán bol zákonom č. 93/2008 Z.z. novelizovaný zákon č. 475/2005 Z.z. o výkone trestu odňatia slobody. V dôvodovej správe prezentovaný návrh čiastočne upustiť od postupu podľa Správneho poriadku a upraviť disciplinárne konanie za disciplinárne previnenie tak, aby sa postupovalo zjednodušeným, zrýchleným, avšak racionálnym a efektívnym postupom zodpovedajúcim európskym štandardom bol konkrétne premietnutý do ustanovenia § 100 zákona o výkone trestu odňatia slobody tak, že novelou účinnou od 01. apríla 2008 bolo v odseku 1 vypustené písmeno a), na základe ktorého bolo pôvodne ustanovené, že všeobecný predpis o správnom konaní sa použije pri rozhodovaní o disciplinárnom treste. Zo spisového materiálu vyplýva, že k disciplinárnemu previneniu došlo dňa 30.06.2008, preto je potrebné na disciplinárne konanie o ňom aplikovať zákon o výkone trestu odňatia slobody v znení účinnom od 01. apríla 2008, ktorý aplikáciu ustanovení Správneho poriadku na disciplinárne konanie neumožňuje. Odvolací súd sa preto stotožnil so stanoviskom krajského súdu, ktorý konanie podľa § 250t ods. 6 OSP zastavil pre odpadnutie dôvodov na ďalšie konanie, keďže o námietke bolo rozhodnuté.

Žalobca si až v samotnom odvolaní uplatnil náhradu trov konania v paušálnej výške 300 Eur za prípravu a podanie žalobného návrhu, včítane všetkých súvisiacich nákladov ako sú poštovné, cestovné, strata času atď. Krajský súd žalobcovi náhradu trov konania nepriznal z dôvodu, že mu žiadne relevantné trovy konania nevznikli /ani neboli riadne uplatnené/ a trovy ustanoveného právneho zástupcu hradí štát. Odvolací súd potvrdil výrok prvostupňového súdu o náhrade trov konania, keďže po preštudovaní spisového materiálu dospel k záveru, že krajský súd o náhrade trov konania žalobcu rozhodol v súlade so zákonom, nakoľko konanie bolo zastavené /§ 146 ods. 1 písm. c) OSP/.

Napokon bolo potrebné, aby sa odvolací súd vysporiadal s odvolaním žalobcu proti piatemu výroku uznesenia krajského súdu, ktorým priznal zástupcovi z radov advokátov odmenu za zastupovanie a náhradu hotových výdavkov v sume 584,95 Eur.

Podľa § 218 ods. 1 písm. b) OSP odvolací súd **odmietne odvolanie, ktoré bolo**

podané niekým, kto na odvolanie nie je oprávnený.

Žalobcovi z výroku o priznaní trov ustanovenému právnenému zástupcovi nevyplýva žiadne právo ani právna povinnosť. Uvedeným výrokom nie je ako účastník konania žiadnym spôsobom dotknutý na svojich právach, keďže podľa zákona /§ 140 ods. 2 OSP/ hotové výdavky a odmenu za zastupovanie platí ustanovenému zástupcovi štát. Na podanie opravného prostriedku čo do výroku o priznaní/nepriznaní odmeny a náhrady hotových výdavkov ustanovenému zástupcovi z radov advokátov, žalobca nie je oprávnený a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky odvolanie podané neoprávnenou osobou odmietol.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 22. decembra 2010

JUDr. Ida H a n z e l o v á , v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Andrea Jánošíková